

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16CoCsp/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3818205975
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3818205975.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO 31 575 951 proti žalovanej F. L., nar. XX.X.XXXX, bytom U., Y. XX/X o zaplatenie sumy 1.768,76 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 10Csp/121/2018-84 zo dňa 01. októbra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania **zrušuje a vec vracia** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.768,76 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 22.11.2018 do zaplatenia, zmluvný úrok v sume 57,85 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania od 22.11.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania v sume 0,77 eur a poplatok za poistenie v sume 1,46 eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na účet č. SK83 5600 0000 0090 8411 3002 /výrok I./, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol /výrok II./ a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov konania vo výške 98 %, ktoré je povinná zaplatiť mu žalovaná s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej /výrok III./.

2. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.768,76 eur s príslušenstvom, ktorá predstavovala nesplatenú časť úveru poskytnutého žalovanej na základe úverovej zmluvy č. 404899 zo dňa 9.5.2017. Súčasne voči nej uplatnil zmluvný úrok v sume 57,85 eur, úrok z omeškania v sume 0,77 eur, zmluvný úrok vo výške 9,50% ročne z nezaplatených úverových istín od 22.11.2018 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených istín a nezaplatených zmluvných úrokov od 22.11.2018 do zaplatenia a poplatky za poistenie v sume 1,46 eur. Súd vykonal v spore dokazovanie, z ktorého zistil, že dňa 9.5.2017 strany sporu uzavreli úverovú zmluvu č. 404899, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru žalovanej v sume 2.000,- eur s fixnou úrokovou sadzbou 9,50% ročne. Žalovaná bola povinná úver splácať v 96 mesačných splátkach splatných 17. dňa v mesiaci po 29,81 eur s konečnou splatnosťou úveru dňa 17.4.2025. Prvá splátka bola splatná dňa 17.5.2017. Celkom sa žalovaná zaviazala žalobcovi zaplatiť sumu 2.961,76 eur. RPMN predstavovala 11,73% a priemerná RPMN 13,31%. medzi zmluvnými stranami bol dojednaný súbor poistenia A a poplatok za poistenie schopnosti splácať úver predstavoval sumu 0,73 eur mesačne splatný v 17. deň kalendárneho mesiaca. Žalovaná porušila zmluvné povinnosti, ku ktorým sa zaviazala v úverovej zmluve zo dňa 9.5.2017 tým, že úverové splátky nepoukazovala riadne a včas. Žalobca dňa 18.9.2018 žalovanú upozornil, že k uvedenému dňu hodnota omeškaných splátok predstavovala sumu 74,75 eur a vyzval ju na jej zaplatenie do 23.9.2018., súčasne ju upozornil na možnosť zosplatenia úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že žalovaná na výzvu žalobcu nereagovala, dňa 21.11.2018 jej oznámil predčasné zosplatenie úveru ku dňu

21.11.2018 a vyzval ju, aby dlh v sume 1.888,84 eur s príslušenstvom bezodkladne zaplatila. Na výzvu žalobcu nereagovala. do predčasného zosplatnenia úveru žalovaná na zaplatenie úverovej istiny poukázala sumu 231,24 eur, na zaplatenie zmluvných úrokov sumu 217,35 eur a na platenie poisťného sumu 10,95 eur. Nesplatená časť úveru predstavovala sumu 1.768,76 eur. Zistené skutočnosti súd posúdil podľa § 1 ods. 1 a 2, § 2 písm. d), g), h) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v platnom znení, podľa § 39, § 41, § 52 ods. 2 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že nezistil obsahový rozpor úverovej zmluvy zo dňa 9.5.2017s § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v platnom znení. Úverová zmluva obsahuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona. V zmluve je jasne definované, za akých podmienok bol žalovanej úver poskytnutý a akým spôsobom ho bola povinná splácať. V súlade s § 2 písm. d), g), h) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v platnom znení je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi nesplatenú časť úverovej istiny v sume 1.768,76 eur s dojednaným ročným zmluvným úrokom vyčísleným v sume 57,85 eur do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ku dňu 21.11.2018 a nezaplatené poplatky za poistenie v sume 1,46 eur. V časti, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej platenia zmluvného úroku odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, t.j. od 22.11.2018 do zaplatenia, súd žalobu za dôvodnú nepovažoval a zamietol ju. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.6.2015 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4 Obo/143/1998, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania, úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uplatnený úrok vo výške 9,50% ročne prevyšuje úrok z omeškania a pripustenie právneho názoru súbehu zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania (po splatnosti úveru) potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad skutočnú výšku poskytnutého úveru v rozpore s § 3a ods. 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.. Pokiaľ sa strany dohodli na tom, že ak žalovaná neuhradí úver v lehote splatnosti, je povinná uhradiť z nesplatennej časti úveru popri úroku z poskytnutých peňažných prostriedkov aj úrok z omeškania, a to až do jej zaplatenia, súd uzavretú dohodu s poukazom na vyššie uvedené okolnosti a vyslovené právne názory považoval za neplatnú podľa § 39, § 41, § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Na potvrdenie týchto záverov súd poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 476/2012 zo dňa 18.9.2012. ďalej súd uviedol, že omeškanie žalovanej posúdil podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že právny vzťah založený medzi stranami zmluvou o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať za občianskoprávny vzťah, kedy sa omeškanie dlžníka spravuje príslušnými ustanoveniami tohto zákona. Úrok z omeškania žalobca vyčíslil sumou 0,77 eur z nezaplatených úverových splátok do predčasnej splatnosti dňa 21.11.2018 a od 22.11.2018 je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi 5% ročný úrok z omeškania, výška ktorého zodpovedá § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., v znení neskorších predpisov, a to z nesplatennej časti úverovej istiny v sume 1.768,76 eur a zo zmluvných úrokov v sume 57,85 eur vyčíslených do predčasného splatenia úveru s poukazom na to, že z článku 2., z bodu 2.5.2 Obchodných podmienok pre úvery občanom vyplýva, že pokiaľ nie je pre jednotlivé druhy úverov určené alebo dohodnuté inak, platia sa riadne úroky ako súčasť anuitnej splátky. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/. Žalobca bol vo veci čiastočne úspešný, na základe čoho mu patrí nárok na náhradu trov konania podľa pomeru jeho úspechu a neúspechu vo veci. Neúspech žalobcu v časti príslušenstva istiny (nepriзнание zmluvného úroku zo žalovanej sumy po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) súd hodnotil 1% a jeho úspech 99%. Čistý úspech žalobcu potom predstavuje 98%, čomu zodpovedá aj jeho nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku do výroku II., ktorým bola prevyšujúca časť jeho žaloby zamietnutá a do výroku III. o náhrade trov konania podal včas odvolanie žalobca. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že súd porušil jeho právo spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti súdneho konania, keď v rozpore § 151 CSP skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré nebol žalovaným spochybnené. Samotný súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaný zostal v súdnom konaní nečinný a na svoju obranu nepredložil a neoznačil žiadne dôkazy, z čoho jednoznačne vyplýva, že žalovaný v konaní nespochybnil právny základ ani výšku celej žalobou uplatnenej pohľadávky žalobcu. Žalobca má za to, že vzhľadom na prejednanú zásadu civilného sporového konania, je potrebné prihliadať na to, že v súlade s touto zásadou je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, a to aj v spotrebiteľských sporoch, iný postup súdu je v rozpore s právom strany na spravodlivý proces. Ďalej

žalobca namietol záver súdu prvej inštancie, že nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru až do vrátenia poskytnutej sumy. Poukázal na ustanovenia § 497, § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, i komentár IURA EDITION k nim a uviedol, že obsahom záväzku dlžníka z úveru je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky - úver ale aj úroky. Tie sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov dlžníkovi a veriteľovi patria až do okamihu reálneho vrátenia peňažných prostriedkov úveru. Nemožno ich zamieňať s úrokmi z omeškania a na nárok veriteľa na ich zaplatenie nemá omeškania dlžníka vplyv. Pri omeškaní dlžník s vrátením peňažných prostriedkov úveru má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru ako aj na úroky z omeškania. Žalobca ďalej poukázal aj na § 13 ods. 3 a § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť pri odstúpení od zmluvy o úvere úrok z úveru za obdobie až do splatenia istiny úveru. Na podporu svojho názoru poukázal žalobca aj na rozsudky viacerých krajských súdov ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 212/2014 zo dňa 2014, z ktorých vyplýva, že veriteľ môže požadovať zaplatenie úrokov z úveru popri úrokoch z omeškania a to až do doby reálneho vrátenia peňažných prostriedkov úveru. Nakoniec žalobca poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, podľa ktorého úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria so splatnosťou úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške. Spochybnil tiež záver súdu o tom, že v spotrebiteľských úverových vzťahoch nemôže dôjsť k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Podľa žalobcu k tomu môže spravodlivo a odôvodnene dôjsť v prípade, že dlžník poruší svoje zmluvné povinnosti. Nakoniec žalobca odôvodnil svoje odvolanie pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrade trov konania. Podľa neho súd pri výpočte náhrady trov konania postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovaný istinu, Ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, pri posudzovaní miery úspechu sa na ne neprihliada, a to s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 60bo/243/2007 z 27.11.2008 a rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoPr/2/2016 z 27.7.2016. Obdobne rozhodli odvolacie súdy aj iných, žalobcom špecifikovaných, rozhodnutiach z aktuálnej rozhodovacej praxe. Súd teda nemal pri posudzovaní úspechu prihliadať na úspech v časti príslušenstva, ale mal prihliadať na úspech v konaní iba v časti istiny. Keďže žalovaná istina vo výške 1768.76 eur bola žalobcovi priznaná v celom rozsahu, súd mal priznať žalobcovi náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov prvoinštančného konania aj odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby a výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

6. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvej inštancie o priznanom peňažnom plnení /výrok I./, tu odvolanie žiadna zo strán sporu nepodala a v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý /§ 367 ods. 3 CSP/.

7. Čo sa týka odvolaním napadnutého výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu v prevyšujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia zmluvného úroku 9,5 % ročne zo sumy nezaplatennej istiny 1.768,76 eur za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru, 22.11.2018 do zaplatenia, tu odvolací súd po preskúmaní veci, reagujúc na najnovšiu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky /rozhodnutia vo veciach sp. zn. 2Cdo/115/2019, 5Cdo/9/2020, 5Cdo/42/2020, 7Cdo/118/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/125/2018, 8Cdo/135/2020, a podobne/, dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalobcovi ako veriteľovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru už nepatria dojednané zmluvné úroky z úveru, ale len úroky z omeškania, nie je vecne správne.

8. Ako uviedol Najvyšší súd Slovenskej republiky v uvedených rozhodnutiach otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko

jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru neprípúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Odôvodňuje to tým, že po nadobudnutí splatnosti úveru /či už celého alebo jednotlivých splátok/ veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru / alebo jeho časti/. Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba /pretože tieto sú už splatné/ a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Pokiaľ by takáto dohoda nebola prípustná, mohlo by to vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností. Nakoniec tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Súčasne vyslovila názor, že dojednanie, podľa ktorého veriteľovi patria v prípade omeškania dlžníka úroky až do skutočného vrátenia istiny úveru je pre dlžníka - spotrebiteľa nevýhodné, a preto v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

9. Podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z ustanovení § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy /§ 9 ods.2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z./ To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 vete prvej Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

10. Ako ďalej uviedol najvyšší súd pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť

však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navýšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navýšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednaní nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto v aktuálnej rozhodovacej praxi dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby žalobcu, v ktorej sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia zmluvného úroku 9,5 % ročne zo sumy nezaplatených istiny 1.768,76 eur za dobu odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru, 22.11.2018 do zaplatenia, tak už s ohľadom na uvedený právny názor, ktorý zaujala najvyššia súdna autorita v tejto doposiaľ spornej otázke, neobstojí.

13. Odvolací však nemôže bez ďalšieho zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v tejto napadnutej časti v zmysle uvedených záverov najvyššieho súdu, pretože žalobcovi by sa malo na dojednaných zmluvných úrokoch z úveru dostať od žalovaného len toľko, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Je preto potrebné dokazovaním zistiť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil /pred i po zosplatení úveru/. Len rozdiel medzi týmito peňažnými sumami môže byť žalobcovi ako veriteľovi priznaný. S ohľadom na formuláciu žalobného petitu, kedy žalobca žiada priznanie úrokov 9,5 % ročne zo sumy nezaplatených istiny 1.768,76 eur za dobu od 22.11.2018 do zaplatenia, je možné potom žalovaného zaviazat' k zaplateniu takto požadovaných úrokov z úveru, najviac však do sumy zistenej ako rozdiel medzi úrokmi, ktoré by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru a koľko už na úrokoch úveru zaplatil, a vo zvyšku je potom potrebné žalobu žalobcu /ktorý žiadal zaplatenie úrokov do zaplatenia istiny bez obmedzenia celkovej sumy úrokov/ zamietnuť.

14. Uvedeným spôsobom však nemôže odvolací súd postupovať, keď z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, že by bolo vykonaným dokazovaním zistená skutočnosť, koľko by pri riadnom plnení povinností žalovaný zaplatil na úrokoch úveru ako cenu peňazí. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie len vyplýva suma istiny úveru, celková suma, ktorú mal žalovaný zaplatiť, úroková sadzba úveru. Nie je však zrejmé, či suma, o ktorú žalovaný mal preplatiť istinu poskytovaného úveru je len dojednaný úrok z úveru alebo aj poisťné za dojednané poistenie schopnosti splácať úver, prípadne, či v tejto sume nie je zahrnutá aj zmluvná odmena za poskytnutie úveru, ktorú si banky zvyčajne pri poskytovaní úveru dojednávajú. Uvedené skutočnosti musí zistiť súd prvej inštancie zopakovaním, resp. doplnením dokazovania.

15. Na základe uvedených záverov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby ale aj v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania /bez toho, aby bolo potrebné skúmať dôvodnosť odvolania žalobcu v tejto časti/ podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie podľa § 391 ods. 1 CSP na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Po vrátení veci súd prvej inštancie zopakuje, resp. doplní dokazovanie v naznačenom smere, vyvodí z neho náležité skutočnosti, ktoré potom posúdi v súlade s vyššie uvedeným právnym názorom najvyššieho súdu. Opätovne potom vo veci ohľadne prevyšujúcej časti žaloby žalobcu rozhodne. V novom rozhodnutí je súd prvej inštancie povinný rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

17. Záverom ešte odvolací súd musí reagovať na odvolaciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie zasiahol svojím procesným postupom do jeho práva na spravodlivý proces, keď pri posudzovaní dôvodnosti jeho uplatnených nárokov nevychádzal v zmysle § 150 a § 151 CSP z tvrdení žalobcu ako nespochybných žalovanou a teda nesporných. Takáto odvolacia námietka žalobcu nebola oprávnená. Ako vyplýva z § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. V prípade pasivity druhej sporovej strany sa teda za nesporné považujú len skutkové tvrdenia strany, teda v tomto prípade tvrdenia žalobcu, že uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu, s akým obsahom, ako prebiehalo plnenie zmluvy, o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a podobne. Otázka, či žalobcovi ako veriteľovi patrí zmluvne dojednaný úrok z úveru aj za čas po

zosplatnení úveru až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov úveru, však nie je otázkou skutkovou ale právnou. Žalobca v tejto otázke môže tvrdiť v žalobe, čo len chce, ale jeho tvrdenia zostávajú v rovine právneho posúdenia, názoru a nestávajú sa skutkovými tvrdeniami, ktoré by mala protistrana rozporovať. Ak v tejto otázke súd prvej inštancie zaujal svoj vlastný odôvodnený právny názor vychádzajúci z právneho posúdenia zistených skutočností, nepotreboval k tomu aktivitu protistrany-žalovanej a nijako tým neporušil právo žalobcu na spravodlivý proces.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).